

Velika ovira

Po vsem svetu, kjer pridelujejo sadje za trg, se zlasti v novejšem času na vse kriplje prizadevajo, da bi pridelali *lepo razvito, zdravo in čisto* sadje, torej sadje brez kakršnekoli notranje ali še tem manj *zunanje napake*. Računijo pač s tem, da ima le tako sadje na svetovnem sadnem trgu veljavo in primerno ceno. Pri nas je žal še malo sadjarjev, ki bi se prav zavedali, kako nujno potrebno je tako prizadevanje. Večina se zadovolji s tem, kar da narava sama, ali prav za prav s tem, kar ostane zajedavcem. Priznati pa moramo vseeno, da se je zadnja leta začelo tudi v tem oziru obračati na bolje. Vsaj naprednejši in preudarnejši gospodarji so začeli uvidevati, da morajo za svetom, če hočejo obstati na grudi. Marsikdo je bil tudi že letos pripravljen, ukreniti vse potrebno, da se zadnji pridelek ubrani pred zajedavci. Tu se je pa mahoma pokazala velika, skoraj nepremagljiva ovira.

Po vseh strokovnih, pa tudi po raznih drugih časopisih so bila objavljena in obrazložena natančna navodila, kako je ravnati, da izboljšamo kakovost pridelka, zlasti kar se tiče *črvičnosti* (zavijača) in *krastavosti* (škrlupa) — teh dveh najhujših škodljivcev, ki nam pokvarita največ že doraslega sadja. Priporočeno je bilo škropljenje sadnega drevja s škropivi, ki naj preprečijo krastavost in obenem zatro zavijačevo zatego, preden se zavrtja v plodove.

Toda glej smole! Ko so ljudje začeli iskati dotičnih priporočenih sredstev in snovi, ki jih seveda nalašč v te svrhe izdeluje posebna industrija v velikih množinah in jih po drugih državah že davno splošno uporabljajo, se je pokazalo, da so te snovi, ker so

strupene, podvržene zakonu o prometu s strupi. Posameznik jih more dobiti le tedaj, če ima za to posebno dovoljenje od pristojne politične oblasti. To se pravi, da se zahteva od vsakega kmetovavca, da bo šel pisat prošnjo na okrajno načelstvo za dovoljenje, da sme uporabljati *kalcijev arzeniat* ali *nosprasen* ali *nosprasisit* itd. Vrhu tega je treba vsako tako prošnjo kolekovati s 25 Din, čakati na rešitev in navsezadnje iskati ali naročiti dotično sredstvo — iz Ljubljane ali iz Maribora. Ali je potemtakem čudno, ako se splošnost tako težko pripravi do tega, da bi začela smotreno zatirati zajedavce? Ali je sadjarjeva krivda, ako bo na jesen zopet polovica sadja črvicega in krastavega in bo izguba na vrednosti znašala milijone? Ali je končno čudno, ako se splošnost nič kaj ne ogreva za obvezno zatiranje sadnih škodljivcev? — Saj bi bil pa tudi velik nezmysel siliti ljudi k nekemu delu, dokler se mu ne dajo v roke vsi potrebni pripomočki za ta sicer tako krvavo potreben posel.

Tu je treba torej nujne od pomoči. Odpraviti je treba vse ovire pri nakupu in uporabi tudi morebiti bolj nevarnih sredstev. Nuditi treba sadjarjem kar najugodnejšo priliko za nakup zatiranih sredstev v bližini in v vsaki poljubni količini — sploh podpirati uporabo s primernimi olajšavami. Kakor je vinogradniku modra galica in žveplena moka povsod in v vsaki količini na razpolago, prav tako bodo morali biti na razpolago sadjarjem vsa sredstva, ki jih potrebuje za zatiranje škodljivcev.

Šele tedaj, ko bo boj s sadnimi zajedavci urejen in na vse strani olajšan, šele tedaj ga bodo začeli sadjarji splošno izvajati in šele tedaj se bomo na sadnem trgu lahko kosali z drugimi državami.

Naš gospodarski položaj

Predsednik Trgovske zbornice g. Ivan Jelačin je nedavno poročal o delovanju zbornice od 15. dec. 1929 do 25. sept. 1930. Pri tem je navajal nekatera dejstva, ki so splošno zanimiva.

Najprej je g. predsednik omenjal, da se je v letošnjem letu naše gospodarstvo gibalo v znaku padanja cen blaga na svetovnem tržišču. Ker kmet ni dobil za svoje proizvode, kolikor bi bil moral, se je skrčil obseg poslovnega prometa. Mnoga industrijska podjetja so omejila promet in odpustila mnogo delavcev. Največ delavcev je bilo odpuščenih v premogokopih, ker je naraščal uvoz inozemskega premoga in pa ker je železniška uprava naročila v Dravski banovini polovico manj premoga kot prejšnje leto.

V lesni industriji ni bilo že 25 let take krize kot letos. Izvoz lesa je skoraj popolnoma zastal in se tudi na koncu ni posebno dvignil.

Izvoz živine iz Dravske banovine, ki ima vse predpogoje za živinorejo, je razen iz Slovenske krajine, silno padel in sicer radi zaščitne carine srednjeevropskih držav.

V vinorodnih krajih se vedno bolj občuti konkurenca iz Dalmacije in Vojvodine, kjer imajo vinogradniki s pridelovanjem dve tretjini manj stroškov kot pri nas in lahko zato svoj vinski izdelek zelo poceni prodajajo.

Vrednost iz naše banovine izvoženega hmelja je padla tekom leta od 100 na komaj 20 milijonov dinarjev. S tem je bila cela Savinjska dolina prizadeta, kot še nikdar. Zato ni čudno, da so kmetijski sloji do skrajnosti omejili svoje izdatke, kar se posebno občuti v trgovini z blagom.

Edino promet s tujci kaže boljše sliko.

Mnogo se je računalo na to, da bo mogoče pričeti z javnimi deli v večjem obsegu, da bi se vsaj na ta način nudilo odslovljenim delovnim

močem nekoliko zaslužka doma. Žal so se tudi ta javna dela kakor gradba železnic, preuredba cest, regulacije rek itd. vsled raznih upravnih težkoč zavlekla do pozne jeseni in še sedaj ni gotovo, ali bo sploh mogoče z njimi še letos pričeti.

Treba se bo osamosvojiti od inozemstva in ustvariti nove možnosti dela na domači zemlji. Vsaj domače surovine za domačo potrebo bi morali predelovati doma.

Nekaj o tujskem prometu

Gospod dr. Fran Windischer je napisal v Trgovskem listu članek o gospodarski važnosti tujkega prometa za naše kraje. Ko krepko biča pretirane cene, ki odganjajo tujce, piše med drugim še sledeče:

Tujski promet je jako važna točka v našem gospodarstvu, pa je to stroko treba skrbno negovati osobito v časih, v katere smo prišli in v katerih utegnemo za bližnja leta ostati. Časi lahkih in debelih zaslužkov so minili. Uspevanje se obeta samo tam, kjer se vidi resno in vredno delo ter umerjene cene. Računati treba z okolnostjo, da prihaja k nam več ali manj samo srednji sloj, ki ima svoj denar za pot prešet, ga skrbno obrača in ne ljubi presenečenj v tujini, zbog katerih bi prišel v zadrego s svojo razpoložnino. Tudi ni prezreti dejstva, da se polaga velika važnost negi tujkega prometa vsepovsod po svetu. Tekma je ostra in postane predvidoma še ostrejša.

Važno vlogo igra vprašanje jezika, pa je nujno priporočati, da se ljudem, ki imajo opravka s tujci, daje prilika, da se priuče potrebnih tujih jezikov. Gostu iz tujine se jako prikupi in priljubi letovišče, kjer nima težav z jezikom. Naš starejši in srednji rod je v tem pogledu v neprimerno ugodnejšem položaju nego naš pomladek, ki nima niti prav posebnega veselja za učenje niti dovolj prilik, da se priuči jezikov za praktično porabo.

Kakovost tega, kar nudiš, je naj-

večje važnosti za pridobivanje tujcev. Kakor napreduje gibanje proti alkoholu, je ipak dejstvo, da je za alkoholne pijače, ki so kokovostno dobre, dovolj zanimanja. Pridelek našega vina je velik, in so težave za prodajo vsakoletnih pridelkov osobito po ugodnih letinah. Ne more biti dvoma, da se kakovost našega pridelka dviga in da je resno stremljenje pridelovati vedno zlahknejše pijače, **na drugi strani je pa ipak neutajeno dejstvo, da je v prometu kaj malo res dobrega blaga, pa tuji gostje, ki so poznavalci dobre kaplje, našim krajem oponašajo, da ne posvečajo tej strani oskrbe zadosne skrbnosti in izbirčnosti. Dobro blago ljudje iščejo, za njim gredo in ga tudi neprimerno rajše dražje plačujejo nego vinske pobirovce po nizki ceni. Priporočljivo bo, da se v prizadetih krajih polagoma prične prilagojevati tudi kmečka proizvodnja potrebam in zahtevam, ki jih prinaša tujski promet v naše kraje.**

Denc?

g Vrednost denarja 20. t. m. Ko je bilo 8. maja t. l. v Parizu podpisano stabilizacijsko posojilo Jugoslaviji v višini 1025 milijonov francoskih frankov, je takoj dobil naš dinar na mednarodnem trgu večjo vrednost. Za to tudi notira na švicarskih borzah, predvsem v Curihu že 9.1335 centimov. V soglasju s tem so tudi inozemske valute pri nas nekoliko nazadovale. Tako so na ljubljanski borzi beležile inozemske devize sledeče: 1 angleški funt 276.30 Din, 1 ameriški dolar 56.70 Din, 1 holandski goldinar 22.81, 1 nemška marka 13.53 Din, 1 švicarski frank 10.95 Din, 1 madžarski pengo 9.90 Din, 1 avstrijski šiling 7.99, 1 belgijski belg 7.90 Dir, 1 italijanska lira 2.97 Din, 1 francoski frank 2.22, 1 češka krona 1.68 Din.

g Stabilizacija dinarja. Najvažnejši dogodek na evropskem denarnem trgu v zadnji dobi je stabilizacijsko posojilo, ki ga je Jugoslavija dobila v Parizu v iznosu od 1025 milijonov fran-

coskih frankov po emisijskem kurzu od 87.5 in obrestni meri po 7 odstotkov za dobo 40 let. S tem posojilom je naši državi omogočeno, da stabilizira naš dinar na zlati valuti in je že dne 11. t. m. izdala zakon o zlatem dinarju. Po tem zakonu je kot denarna edinica Jugoslavije določen zlati dinar, čijega vrednost odgovarja vrednosti težine 26 in pol miligram čistega zlata. S tem smo stopili v krog tistih evropskih držav, ki imajo zlato valuto. Zakon dobi obvezno moč 28. junija t. l.

Cene

g Svetovne žitne cene. Angleško trgovinsko ministrstvo je izdalo poročilo, iz katerega je razvideti, da se je padanje cen v trgovini na debelo ustavilo že meseca marca. Indeks cen za mesec april znaša 63.6 odstotka in je v primeri z marcem padel le za 0.2 odstotka. Meseca februarja so padle cene za 0.6, meseca marca pa le za 0.3. Najvažnejša živila so se celo nekoliko podražila. Iz drugih izjav sledi, da se položaj v industriji tako dolgo ne bo izboljšal, dokler ne bodo pričele naraščati cene živilom in industrijskim proizvodom. Zaloge trgovcev in industrijcev so se zmanjšale, ker je zaradi cen zelo padla produkcija. Merodajni krogi predvidevajo, da se bodo cene živilom v kratkem dvignile.

g Zvišanje cen žitu. Položaj na žitnem trgu pri nas se stalno boljša. Četudi so cene na inozemskih tržiščih bolj mirne. Tako so na naših borzah v minolem tednu cene pšenici zopet znatno poskočile in notirajo v Novem Sadu: srednjebaška pšenica 79.80 kg težka 200—205 Din za 100 kg, medtem ko je potiska dosegla že ceno 220 dinarjev. Stari Bečej 217.50 Din. Zaloge trgovine so že popolnoma izčrpane, dovozi produktov malenkostni, tako da imajo mlini težkoče pri nabavi pšenice za mletje. O kakem izvozu seveda ni govora, ker so naše cene za okrog 50% višje nego v sosednih državah. Če ne bi pred meseci vlada povišala uvoznih carin, bi pri

sedanjih cenah gotovi deli države že uvažali pšenico. — Naši posevki so dobro prezimili in se ugodno razvijajo, zato je naravno, da bi kmetje pred novo letino pri ugodnih cenah skušali vnovčiti še preostale zaloge, če bi jih imeli.

g Tržišče z lesom. Ko se je pri nas začela stavbna sezona, se je tudi lesna trgovina nekoliko oživela. Iščejo in kupujejo trame določenih mer in deske slabše kakovosti. Pri izvozu pa ni opaziti nikakrlega zboljšanja, zlasti, ker nam sosedna Koroška, ki je vrgla velike količine mehkega lesa na italijanski trg, povzroča občutno konkurenco. Ta dežela uživa namreč ugodno jadransko tarifo na železnici. Cene za stavbeni les so zelo nestalne in zaradi tega ne more priti do oživiljenja v prekomorski trgovini skozi Sušak. V bukovem lesu se je položaj nekoliko zboljšal, vendar se išče le lepo izdelano in suho blago, ki ga pa zaradi izostale zimske produkcije pri nas primanjkuje. Drva se oddajajo le v malih količinah, medtem ko se oglje vedno lahko proda. V hrastovini se zahteva le prvovrstno blago za izdelavo železniških vagonov.

g Ljubljanska žitna borza. Kupčija se razvija le v majhnih množinah in samo za sproti. Terminskih zaključkov ni. Blago notira pri vagonem odjemu, postavljeno na vsako slovensko postajo in cene veljajo za 100 kg plačljive v 30 dneh po odpremi blaga: Pšenica baška potiska 80 kg težka po 260 do 262.50 Din, srbobranska, 80 kg, 257.5—260 Din, baška, okolica Subotica 79—80 kg, 350—252.50 Din, baška, okolica Sombor, 79 kg, 230 do 232.50 Din, baranjska 79 kg, 227.5 do 230 Din; koruza baška rešetana po 150 do 152.50 Din, cinkvantin po 207.5 do 212 Din; oves baranjski po 207.5—210 dinarjev; moka banatska 00 po 365 do 370 Din, baška 00 po 345—350 dinarjev. — Cene so čvrste in v stalnem četudi lahnem dviganju, vsekakor pa mnogo višje nego v inozemstvu.

V VSÄKO HISO »DOMOLJUBA«!

Živina

g Mariborski živinski sejem. Pri-gnanih je bilo 22 konj, 12 bikov, 146 volov, 391 krav in 22 telet, skupaj 593 glav. Cene za kilogram žive teže so bile: debeli voli 6.50—7.50 Din, pol-debeli voli 5—6.50 Din, vprežni voli 4.50—5 Din, biki za klanje 5—7 Din, klavne krave debele 4—5.50 Din, plemenske krave 3—3.75 Din, krave klo-basarice 2.50—3.25 Din, molzne kra-ve 5—5.50 Din, breje krave 4.50—5 dinarjev, mlada živina 5.50—6.25 Din, teleta 7—9 Din. Prodanih je bilo 319 glav, od teh za izvoz v Avstrijo 21. Mesne cene za 1 kg: volovsko meso I. 18—20 Din, II. 14—16 Din, meso bi-kov, krav in telic 9—12 Din, telečje I. 25—35 Din; II. 12—18 Din, sveže svinjsko 14—25 Din.

g Mariborski prašičji sejem. Na zadnji prašičji sejem je bilo pripelja-nih 553 prašičev, ki so jih prodajali po teh-le cenah: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad po 50—80 Din, 7 do 9 tednov 100—130 Din, 3—4 me-sece 200—250 Din, 5—7 mesecev 300 do 350 Din, 8—10 mesecev 400—450 Din, 1 leto 600—700 Din, 1 kg žive teže 7—8 Din, mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 241 prašičev.

g Dunajski prašičji sejem. V mino-lem tednu je na prašičji trg bilo pri-peljanih 15.517 pršutarjev in 1359 špe-harjev. Cene so bile naslednje: vele-posestniški prašiči: špeharji najboljši 1.55, prvovrstni 1.50—1.52 šilingov (8 Din) za kilogram žive teže; srednje kakovosti 1.40—1.48, kmečki prašiči 1.30—1.50, pršutarji 1.15—1.60 šilin-gov. Kupčija je bila živahna: špeharji so se podražili za 5 grošev, pršutarji pa za 10 grošev.

g Tržišče z jajci. Vsled toplega vremena se je produkcija jaje povsod znatno povečala, zato je tudi iz ino-zemstva le malo povpraševanja. Iz-gledi za bodočnost so negotovi. Na-kupne cene so se zopet znižale, ker izvoz zaostaja. Anglija je dosegla naj-višjo proizvodnjo.

Razno

g Stanje hmeljskih nasadov. Kakor poroča Hmeljarsko društvo, so se letos zaradi pozne zime dela v hmeljskih nasadib zakasnila za 14 dni. Sedaj se hmeljarji pečajo z odkopavanjem, in prvim okopavanjem hmelja ter privezovanjem trt. Okopavanje se marsikje vrši s kultivatorjem. V teku zadnjih dveh let se je s hmeljem posajena površina v Sloveniji zmanjšala za 45 do 50 odstotkov, torej za polovico. Od pridelka minulega leta je še kakih 60 do 70 stotov v rokah producentov.

g Izvoz vina iz Dunavske banovine. Po objavi vinarske postaje v Bukovem pri Negotinu je bilo v aprilu t. l. v območju Dunavske banovine izvoženih v inozemstvo 874.800 litrov vina. Od te količine je šlo v Italijo 746.400, v Švico 105.400 in na Češko 22.900 litrov. — Te številke nam pa marsikaj povedo. Italija, ki sama pridelava mnogo vina, da ga komaj more dovolj izvoziti, nakupuje naše vino za tranzitna skladišča, da ga tam predela v posebno vrsto vina, ki ga potem pod jugoslovanskim imenom zopet izvažajo z velikim dobičkom. Na drugi strani pa vidimo Češko, s katero smo v najboljših prijateljskih odnosih, ki pa noče našega vina — ampak ga večinoma kupuje od Italije. Torej bratsko prijateljstvo je eno, kupčija pa je drugo.

g Padanje cen je prenehalo. Narodna banka je objavila indeks cen za april, iz katerega sledi, da so se cene rastlinskih pridelkov in industrijskih izdelkov nasproti marcu zvišale. Cene živalskih in rudninskih proizvodov so sicer ponovno padle, vendar se je skupni indeks dvignil. Tako je ta zrasel januarja 76,2, februarja 74,9, marca 74,1, aprila 75,5. Znak, da smo dosegli že najnižjo točko in da se obeta stalno dviganje cen. To pa velja le za našo državo. Dvig je opaziti tudi v Franciji in na Nemškem, medtem ko v drugih državah padanje še ni ustavljeno. Predvsem rasejo pri nas

cene pšenici in koruzi, v zadnji dobi pa tudi že prašičem, po katerih je večje povpraševanje.

g Naš izvoz januar—marec 1931. V letošnjem prvem četrtletju se je naš izvoz nasproti lanskemu znatno skrčil. V mesecih januarju, februarju in marcu smo izvozili 755.118 ton, lani pa 1.175.285 ton po 1000 kg. Tudi vrednost je znatno padla: letos 1159 milijonov Din, lani 1696 milijon. Din, torej približno za eno tretjino manj od lani. — Če pogledamo posamezne izvozne pridelke, vidimo, da je najbolj padel izvoz žita, predvsem pšenice: letos komaj 156 vagonov, lani 6063 vagonov. Primanjkljaj vrednosti v dinarjih znaša: 121,6 milijonov Din, pri koruzi 78,5 milj. Din, skupno torej 200 milijonov Din. Nazadovanje izvoza sledi iz tega, ker smo že jeseni prošlega leta izvozili ves presežek pšenice. — Boljši je bil izvoz vina, ki je letos prinesel 20,2 milj. Din, lani pa komaj 5,9 milj. Din. — Pri izvozu živine ni opaziti posebne razlike v količini, pač pa v vrednosti. — Izredno ugodno bilanco nam kaže pa izvoz perutnine, ki je letos dosegel že 2278 ton (lani 1746 in predlanskem 479). Jaje smo izvozili nekaj več, namreč za 148,4 milj. Din. Izvoz mesa je po količini skoro dosegel lanski izvoz, po vrednosti pa je padel na 49,1 milj. Din. — Pri kemični industriji je padel izvoz umetnega gnojila apnenega dušika na eno četrtno od predlanske količine. Izvozili smo za 10,7 milj. Din (lani 19,5, predlanskim 44,6). Občutno se je zmanjšal tudi izvoz bakra in sicer je padel na 63,9 milj. Din (lani 136,7, predlanskim 106,9 milj. Din). — Izvoz lesa je letos od lani znatno nazadoval. Po vrednosti smo izvozili 223,7 milj. Din, lani 407,9 milj. Din, torej za 45 odstotkov manj. Izvoz gradbenega lesa je padel za polovico, drva za eno tretjino, izdelki iz lesa za 59 odstotkov, medtem ko je izvoz pragov malenkostne narasel. Posebno velika je razlika v cenah lani in letos.

g Izvoz naše živine v Avstrijo. Največ naše živine gre v Avstrijo, zato se je treba zanimati za spremembe v izvoznih pogojih, ker zna biti to usodno za našo živinorejo. Izvoz živine v Avstrijo znaša polovico vsega našega izvoza v to državo. Predvideti pa je, da se bo ta izvoz zmanjševal, ker pospešuje tamkajšnja vlada živinorejo kolikor največ mogoče in jo obenem štiti z vedno večjimi uvoznimi carinami. Ker so žitne cene nizke in je povsod dovolj krmil, se živinoreja vedno bolj širi in nastaja nadprodukcija. Njene posledice se bodo pa v kratkem pokazale. — Če hočemo pravilno oceniti naš izvoz v Avstrijo, moramo zasledovati položaj na dunajskem trgu, kajti večina naše živine prihaja tja. Iz naslednjih podatkov pa razvidimo, kako v zadnjih letih stalno pada naš izvoz v tem pravcu, posebno še goveje živine. Tako smo izvozili na dunajski trg v letih:

komadov prašičev

	debelih	mesnih	goveđa
1926	122.132	64.250	24.209
1927	162.177	47.300	42.188
1928	95.351	12.044	20.143
1929	88.176	20.501	8.343
1930	115.947	43.734	6.396

Iz teh števil je razvidno, da je zlasti izvoz mesnih prašičev, čijih izvoz prihaja največ za Slovenijo v poštev, največ padel. Temu je kriva predvsem visoka carinska zaščita prašičev do 110 kg žive teže, medtem ko se prašiči nad to težo uvažajo carine prosto. Sedaj pa hoče avstrijska vlada to težo še zvišati na 130 kg tako, da bo uvoz naših pršutarjev skoraj popolnoma onemogočen. — Še bolj pa je padel dogon govedi v zadnjih letih, ki je znašal lani komaj eno četrtino onega iz leta 1926.

g Znižanje kuluka v Dravski banovini. Ban dr. Marušič je izdal nov razglas od 16. t. m. v Službenem listu, glasom katerega se za l. 1930. in 1931. na 5 enot določeno ljudsko delo (in odkupnina) za nedržavne ceste izvede za obe leti skupaj samo v 3 enotah. Te

se razdelijo v dve enoti za pomladno ena enota za jesensko delo. V ozira vrednih primerih, kadar bi bilo ogroženo kmetijsko gospodarstvo, je sreski načelnik pooblaščen, da dovoli odslužitev ljudskega dela, odrejenega za spomladni termin, v jesenskem roku. Po pravilniku je bilo namreč določenih za ljudsko delo za preteklo leto v polni višini 3 enote za banovinske in 3 enote za občinske ceste. Z navedenim razglasom je bila torej ta dolžnost znižana na polovico.

g Katere kokoši so najboljše jajčarice. V Velikem Bečkereku je Zveza peruninarskih zadrug priredila tekmo za nošenje jaje posameznih vrst kokoši, ki traja že več tednov in bo končala konec junija. Dosedaj so znesle največ jaje Štajerke in sicer 236, Rodeailand - prva skupina 195, druga skupina 189; Plimetke - prva skupina 188, druga skupina 184, rmeni Orpinktoni 183, beli Orpinktoni 233, beli Leghorn - 238, drugi 180, tretji 182, golovratke 179, navadne domače 200 jaje. — Zanimivo bo zvedeti za končni uspeh tega tekmovanja kokoši na nesnost.

g Ameriška rekordna pšenična letina. Po najnovejših podatkih kmetijskega ministrstva Zjedinjenih držav ameriških pričakujejo tamkaj rekordno letino pšenice. Po dospelih poročilih računajo, da bo pridelek dosegel 633 milijonov bušlov. — Iz tega je torej sklepati, da je še vedno pričakovati nizkih cen za žito.

g Konferenca zaradi zakona o kmetijskih zbornicah. Kmetijsko ministvo je v minolem tednu sklicalo v Belgrad konferenco, da se ugotovi besedilo novega zakona o kmetijskih zbornicah. Na tem sestanku so zastopniki svobodnih kmetijskih organizacij zahtevali, naj bodo te zbornice popolnoma samostojne in naj tudi glede sredstev ne bodo odvisne od oblasti.

g Posvet o kmetijsko-šolskem zakonu. Isto ministvo je pozvalo razne zastopnike banovin na posvet, da se preosnuje zakon o kmetijskih šolah, ki se naj v bodoče zgradijo na najširši

podlagi. Najbolj zanimiv je položaj nižjih kmetijskih šol, ki se naj sčasoma ustanovijo v vsakem srezu.

g Precepljenje šmarnice. Banska uprava je glede precepljenja šmarnice izdala razglas, s katerim priporoča zeleno precepljenje šmarnice, ki kvadrira dober glas našega vina, z žlahtnimi domačimi sortami trt. Da se to še bolj razširi, bo banska uprava dajala nagrade za vsak uspešno precepljen trs po 50 par. — V ta namen naj vinogradniki, ki so v tekočem letu precepili šmarnico s plemenitimi sortami, predložijo banski upravi prijavo štetila trsov, na katerih se je zeleno cepčenje posrečilo. To prijavo je dopolniti do 15. septembra 1931. — Resničnost podatkov mora potrditi prilojni občinski urad z izjavo, da se je po svojem zastopniku na licu mesta prepričal, da prijava odgovarja resnici. Nagrade se bodo izplačale do višine v to svrhu določene vsote. — Po 15. septembru prispete prijave se ne bodo upoštevale.

g Obilna koruzna letina v Argentini. Pravkar v Argentini spravljena letina koruze znaša po uradnih ugotovitvah nič manj kakor 9.42 milijona ton (po 1000 kg), dočim je bila lanska letina ocenjena le na 6.33 milijona ton. Čim bo argentinska koruza dospela na evropski trg, bo brez dvoma prilivala tudi na naš domači trg. Cena domače koruze je danes v Vojvodini le trdna na 102 Din za stot. Sredi maja pričakujejo prve pošiljke laplatske koruze v Trstu, glavno pa bo dospelo šele po 1. juniju, ker blago še ni suho.

g Znižanje odkupnine za kuluk v primorski banovini. Iz Splita poročajo, da je banska uprava primorske banovine odredila, da se glede na preobčutno preobremenitev onih, ki morajo plačati odkupnino za kuluk, zniža višina nadnice za odkup od 25 na 15 Din, kar pomeni 40odstotno znižanje odkupnine.

r Sodi od zavrelke. Take sode popraviš, če najprej dobro oddrgneš

grampo z dog (v velike sode zlezeš sam, majhne čistiš z verigo), potem pa najprej sod opereš z vročo vodo, nato še enkrat z vročo vodo, kateri si dodal na vsakih 10 litrov po 1 kg živega apna in končno plakneš parkrat z navadno, mrzlo vodo. V splošnem je treba vsak bolan sod najprej očistiti grampe; šele potem zlijemo vanj vode oziroma tekočine. Prvo suho, potem mokro.

r Razširjenost čebelarstva. Nemški list »Bienenvater« pravi, da pride v Švici in na Španskem na vsakih 1000 ljudi po 66 panjev, v Jugoslaviji 58, v Avstriji 57, v Rumuniji 48, v Češkoslovaški 38, v Ukrajini 37, na Poljskem 33, v Franciji 32, v Nemčiji 25, na Danskem 22, v Italiji 16, na Holandskem 13, v Norvegiji pa 7 panjev.

g Kako pomaga Romunija svoji kmetijstvu. Omenili smo že svoj čas, da je romunska vlada dobavila kmetovalcem 25odstotno podporo pri nakupu vseh umetnih gnojil, da s tem zviša domačo produkcijo. Sedaj pa je zopet kmetijsko ministristvo določilo kredit 30 milijonov lejev (10 milijonov Din) za nakup kmetijskih strojev. Ta prispevek se bo na ta način razdelil, da bodo deležni ugodnosti in popusta pri nakupu strojev v prvi vrsti tisti kmetovalci, ki so dosegli v zadnjih treh letih najboljše uspehe pri pridelovanju pšenice. — Tudi pri nas bi bilo nujno potrebno, da se podpre naše kmetijstvo s takimi res uspešnimi prispevki, da se čimprej doseže višja zemeljska produkcija, kajti samo na ta način se znižajo produkcijski stroški in pridelki pocenijo.

Ljubljanski velesejem

g Ljubljanski velesejem in njegov pomen za naše kmetijstvo. Ljubljanski velesejem je popolnoma dosegel svoj namen in se razvil v najvažnejšo vsakoletno gospodarsko prireditvev Slovenije. Da se še ni preživel, nam dokazuje tudi dejstvo, da je bilo lani postavljenih še nekaj novih zgradb.

ki pa še vedno ne zadostujejo za vse tiste, ki želijo razstaviti svoje blago. Letos bo na spomladni prireditvi od 30. maja do 7. junija razstavljenih posebno mnogo in raznovrstnih kmetijskih strojev. Za kmeta je to posebno pomembno, kajti nudi se mu prilika, da ima na malem prostoru izdelke raznih tvrdk in raznih tipov, iz katerih si izbere to, kar je zanj najprikladnejše. Tako bodo razstavljene razne vrste plugov, kultivatorjev, planetov, bran, mlatilnic, čistilnic, trijerjev, motorjev, traktorjev in številno drugih strojev in orodja. To bo dosedaj največja taka razstava kmetijskih strojev, ki bo morala zanimati vse naše kmetovalce.

g *Tekstilna industrija* na letošnjem XI. ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 8. junija. Tekstilna industrija je ena od najvažnejših in najpotrebnejših panog industrije vsake države in ona ima nalogo, da krije potrebo najširših mas. Tekstilna industrija v naši državi se ne nahaja še na oni stopnji, kjer bi po naravnih pogojih države in potrebah prebivalstva zamogla biti. Težka in dolga gospodarska kriza in njene posledice silijo naše tekstilne industrijalce, da zmanjšavajo delo in izgleda celo, da bodo primorani delati s presledki. — Eden glavnih vzrokov tega težkega stanja je, da naš konzument v mnogih slučajih kupuje inozemsko blago, čeprav so domači izdelki inozemskim kos tako v kakovosti kakor v ceni. To nagnjenje konzumentov pa temelji zopet v tem, ker večinoma niti ne vedo, kaj vse se izdeluje doma. Zato še vedno naročajo izdelke tujih tovarn, na katere so od nekdaj navajeni. Da se temu odpomore, bo prirejena v okrilju letošnjega velesejma posebna tekstilna razstava. Tu bo najširša javnost imela priložnost, da vidi, kaj vse izdelujemo doma, in da se uveri, da domači tekstilni izdelki v ničemer ne zaostajajo za tujimi.

g *Gospodarski stroji in orodje* bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem XI. ljubljanskem velesejmu

od 30. maja do 8. junija. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Češkoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madjarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipanje traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Tako obsežne razstave kmetijskih strojev kot bo na letošnjem velesejmu še ni bilo. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobilami, motorji in električnim tokom.

g *Mlekarske stroje in orodje* razstavijo na letošnjem XI. velesejmu v Ljubljani od 30. maja do 8. junija sledeče tvrdke: >Alfa< separator, Švedska-Stockholm, >Diabolo-Separator, Berlin, >Baltic< separator, Danska-Koppenhagen, >Teutonia< separator, Frankfurt a. Oder.

g *Bela kuga*. Obče znano je, da je jetika ali tuberkuloza naravnost >kuga< naših slovenskih pokrajin. Zadene seveda v prvi vrsti pljuča. Z veseljem beležimo dejstvo, da se je posrečilo higijenski propagandi s številnimi predavanji, potujočimi razstavami, tiskom ter drugimi sličnimi ustanovami prepričati ljudstvo, da je treba iskati takoj v začetku pljučne bolezni zdravniške pomoči, ker je tuberkuloza ozdravljiva, če se zdravljenje pravočasno začne. V naši državi boluje na tej bolezni še vedno en milijon ljudi. Tuberkuloza ne pozna starosti, ne stanu, žanje vsevprek. Kaj moraš vedeti o jetiki, ti nazorno pove oddelek v higienskem muzeju na ljubljanskem velesejmu.

UTRINKI.

Čast je ledena gaz, ki hitro zvedeni.

Dobro živeti, srečno umreti, to je hudiču račun podreti.

Ako hočeš veliko let živeti, moraš od mladega zmerno živeti.

Ceprav mačka spi, treba je vendar lonec pokriti.